

**ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ)
ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΗ ΕΡΩΤΗΣΗ 1**

Σημείωση: Στα ερωτήματα όπου ζητείται να καταγράψετε έναν συγκεκριμένο αριθμό στοιχείων (π.χ. «Να προτείνετε τρεις (3) δραστηριότητες...»), εάν στις απαντήσεις σας περιλάβετε περισσότερα στοιχεία από όσα ζητούνται κάθε φορά, τα περιττά στοιχεία (όσα δηλαδή είναι καταγεγραμμένα μετά τον καθορισμένο αριθμό) δεν θα λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς βαθμολόγησης της απάντησης.

Να απαντήσετε στο ερώτημα που ακολουθεί.

1. Στο πλαίσιο του μαθήματος της Έκφρασης-Έκθεσης, ο/η εκπαιδευτικός καλείται να αξιολογήσει τις περιλήψεις του Κειμένου 1 (βλ. Παράρτημα), γραμμένες από μαθητές/τριες της Γ' Λυκείου. Να γράψετε πέντε (5) κριτήρια που θεωρείτε ότι είναι σημαντικά και θα πρέπει να χρησιμοποιήσει ο/η εκπαιδευτικός για την αξιολόγηση των περιλήψεων του κειμένου αυτού, **αλλά και γενικότερα ενός οποιουδήποτε κειμένου** στο πλαίσιο του συγκεκριμένου μαθήματος. Τα πέντε κριτήρια που θα προτείνετε θα πρέπει να αφορούν τους τομείς του περιεχομένου, της δομής και της έκφρασης. Να φροντίσετε ώστε στην απάντησή σας να δίνετε τουλάχιστον ένα κριτήριο για τον καθένα από τους προαναφερθέντες τομείς (τα υπόλοιπα δύο κριτήρια μπορούν να αφορούν οποιονδήποτε από τους τρεις τομείς ή και συνδυασμό τους).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

**Κρίση παιδείας η κρίση της οικονομίας
του Γεώργιου Μπαμπινιώτη**

Προσπαθώ να πω με όση δύναμη δημόσιας φωνής διαθέτω ότι η οικονομική κρίση που μαστιάζει σήμερα τη χώρα μας είναι πριν και πάνω απ' όλα κρίση αρχών, κανόνων, αξιών και ιδανικών, κρίση υπεύθυνων πολιτών με αίσθηση υποχρεώσεων και δικαιωμάτων, κρίση σκεπτόμενων πολιτών με δυνατότητα εκτιμήσεως προσώπων και πραγμάτων, κρίση ήθους και ηθικής, κρίση ευαισθησίας κοινωνικής, κρίση πολιτικής σκέψεως με όραμα και πολιτικών με συνείδηση ευθύνης, με πείρα ζωής και αίσθηση της πραγματικότητας, κρίση συναίσθησης της ουσίας και της σπουδαιότητας του πολιτισμού και της εν γένει καλλιέργειας του ανθρώπου, κρίση θρησκευτικής πίστης, κρίση εμπιστοσύνης σε πρόσωπα και θεσμούς (στον δάσκαλο, στον δικαστή, στον ιερέα, στον γιατρό, στον πολιτικό, στον δημοσιογράφο, στον δημόσιο υπάλληλο), κρίση σύνεσης και ορθοφροσύνης, κρίση αυτογνωσίας, κρίση στοχασμού για το τι είναι σημαντικό στη ζωή, κρίση... Μπορώ εδώ να σταματήσω την απαρίθμηση των μορφών κρίσεως που γέννησαν, κατά βάθος, την οικονομική κρίση και να εστιάσω στην καρδιά της κρίσης: στην κρίση παιδείας που περνάει πολλά χρόνια τώρα η χώρα μας και που είναι αυτή η οποία υπέσκαψε, αν δεν διέλυσε ήδη, τον ιστό της ελληνικής

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΔΙΟΡΙΣΙΜΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ 2017 Έντυπο Υποβολής Δειγματικής Ερώτησης

κοινωνίας.

Η κρίση παιδείας, βαθύτερης δηλαδή και ουσιαστικής καλλιέργειας της προσωπικότητας του ατόμου, που πλήττει όχι μόνο τη χώρα μας αλλά τον ευρύτερο χώρο, αποπροσανατόλισε τον σύγχρονο άνθρωπο και υπονόμωσε τον τρόπο σκέψης και συμπεριφοράς του, τις επιδιώξεις, τις επιθυμίες, τις βιοτικές του προτεραιότητες, ολόκληρη τη ζωή τη δική του και των γύρω του. Η επιθυμία απόκτησης όλο και περισσότερων υλικών αγαθών εξελίχθηκε -ελλείπει ουσιαστικής παιδείας και ικανότητας ιεράρχησης αναγκών και επιδιώξεων- σε μανία καταναλωτισμού, με το πολυτελές αυτοκίνητο ή σπίτι, τα σινιέ ρούχα, το σκάφος, τις τραπεζικές καταθέσεις, τα κέρδη από το Χρηματιστήριο ή τον τζόγο να ανάγονται σε αυτοσκοπούς, η φοροδιαφυγή σε εξυπνάδα και το χρήμα σε μέτρο αξιολόγησης της επιτυχίας του ατόμου. Χάθηκε το μέτρο. Έλειψε το όραμα. Παρατοποθετήθηκε το νόημα της ζωής. Το κυνήγι του χρήματος έγινε αυτοσκοπός. Σε τέτοιες καταστάσεις μειώνονται οι αναστολές, εκλείπουν τα σημεία αναφοράς, χαλαρώνουν οι αντιστάσεις, αρχίζει η φθορά, επιδίδει η δια-φθορά. Παύουν δηλαδή να λειτουργούν οι οδοδείκτες και οι δικλίδες ασφαλείας μιας πραγματικής παιδείας: οι σωστές αξιολογήσεις στη ζωή, το ήθος, η αίσθηση ευθύνης και, κυρίως, η αίσθηση ορίων. Μιλάμε, βέβαια, για μια πραγματική παιδεία η οποία έχει μεν ως βάση τη σχολική εκπαίδευση αλλά συνδιαμορφώνεται από πολλούς παράγοντες: τα ενδιαφέροντα καθενός, τις ποικίλες επιλογές του (κοινωνικές, πολιτικές, ηθικές, θρησκευτικές), τις ευαισθησίες του, τη διάθεση αυτομόρφωσης και την όλη σχέση του με τον πολιτισμό (με το βιβλίο, το θέατρο, τη μουσική, τον κινηματογράφο, τα εικαστικά, την επιστήμη, την ευρύτερη διάνοηση). Μιλάμε για μια παιδεία όπου -με ευθύνη της Πολιτείας- προσφέρονται: ποιοτική δημόσια εκπαίδευση σε όλες τις βαθμίδες (σχολική εκπαίδευση - πανεπιστήμια), ευκαιρίες για ευρύτερη ποιοτική διά βίου εκπαίδευση, ποιοτικά κρατικά μέσα ενημέρωσης και ψυχαγωγίας (ραδιόφωνο, τηλεόραση), συνεχής και αποδεδειγμένη έμφαση σε όλες τις μορφές της τέχνης.

Είναι φανερό ότι μιλώντας για παιδεία δεν εννοώ τις απλές γνώσεις ή τους όγκους των ασύνδετων πληροφοριών που παρέχει ήδη η σχολική εκπαίδευση. Δεν αναφέρομαι στον «γραμματιζούμενο» αλλά στον «μορφωμένο» – διάκριση που κάνει εύστοχα η λαϊκή σοφία. Μιλάω για ένα σχολείο και μια γενικότερη παιδεία που μορφώνει πολίτες υπεύθυνους, σκεπτόμενους, καλλιεργημένους, κοινωνικά ευαίσθητους, πολίτες με ιδανικά, αρχές και αξίες, πολίτες που αγαπούν την πατρίδα τους και νοιάζονται γι' αυτήν, πολίτες με αναφορά σε ρίζες και παραδόσεις, πολίτες με ταυτότητα, που ξέρουν από πού έρχονται και πού πάνε, πολίτες που σέβονται τους θεσμούς και τιμούν τους συμπολίτες τους. Μόνο έτσι πιστεύω ότι μπορείς να αντιμετωπίσεις ριζικά ό,τι έχει φθείρει ψυχικά και διανοητικά σήμερα τον πολίτη και τον έχει εκτρέψει σε κάθε μορφής παρανομία και διαφθορά.

Λέγοντας αυτά, έχω συνείδηση ότι αναφέρομαι σε μια αντιμετώπιση των δεινών που μας κατατράχουν, η οποία απαιτεί χρόνο, δυνάμεις και, το κυριότερο, αλλαγή νοοτροπίας, αλλαγή εθνικής και κοινωνικής πλεύσεως. Αλλά θα ήταν αφελές να πιστεύει κανείς ότι το πρόβλημα της φθοράς που έχουμε υποστεί ως κοινωνία και του οποίου τώρα συνειδητοποιούμε μία μόνο πλευρά, που είναι η οικονομική κατάρρευση, επιφανόμενο και απόρροια ενός πολύ πιο σύνθετου και ουσιαστικού προβλήματος, ότι αυτό θα λυθεί ως διά μαγείας με κάποια καθαρώς οικονομικά μέτρα! Τα αίτια που το προκαλούν -και ανέφερα

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΔΙΟΡΙΣΙΜΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ 2017

Έντυπο Υποβολής Δειγματικής Ερώτησης

ένα από αυτά, το κατ' εμέ καθοριστικό- και αν ακόμη τώρα λυθεί το πρόβλημα της οικονομικής κρίσης, θα επαναφέρουν το πρόβλημα πολύ σύντομα, αν δεν υπάρξει ριζική στροφή. Και μια ακόμη διασάφηση. Η φθορά, η διαφθορά και ο αποπροσανατολισμός της ελληνικής κοινωνίας δεν περιλαμβάνει όλους τους Έλληνες. Είναι ευτυχώς πολλοί, και σε ορισμένα στρώματα της κοινωνίας οι περισσότεροι που δεν έχουν διαβρωθεί. Αυτοί είναι και η δύναμη στην οποία μπορεί να στηριχθεί η χώρα.

Και μια συχνή επωδός: τι κάνουν οι πνευματικοί άνθρωποι της χώρας; Μιλούν; Παίρνουν θέση; Βοηθούν; Απάντηση: το ζήτημα δεν είναι αν μιλούν, διότι είναι πολλοί αυτοί που μιλούν δημόσια, που συζητούν, που προτείνουν. Το ζήτημα είναι αν τους ακούει κανείς... Και μάλιστα αν τους ακούν αυτοί που πρέπει πρώτα απ' όλα να μάθουν να ρωτούν.

Πηγή: εφημερίδα *Το Βήμα*
Ημερομηνία δημοσίευσης: 01/05/2011

-----ΤΕΛΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΩΤΗΣΗΣ-----

**ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ)
ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΗ ΕΡΩΤΗΣΗ 2**

Σημείωση: Στα ερωτήματα όπου ζητείται να καταγράψετε έναν συγκεκριμένο αριθμό στοιχείων (π.χ. «Να προτείνετε τρεις (3) δραστηριότητες...»), εάν στις απαντήσεις σας περιλάβετε περισσότερα στοιχεία από όσα ζητούνται κάθε φορά, τα περιττά στοιχεία (όσα δηλαδή είναι καταγεγραμμένα μετά τον καθορισμένο αριθμό) δεν θα λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς βαθμολόγησης της απάντησης.

Να διαβάσετε το Κείμενο 1 και στη συνέχεια να απαντήσετε στο ερώτημα που ακολουθεί.

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

**Κρίση παιδείας η κρίση της οικονομίας
του Γεώργιου Μπαμπινιώτη**

Προσπαθώ να πω με όση δύναμη δημόσιας φωνής διαθέτω ότι η οικονομική κρίση που μαστιάζει σήμερα τη χώρα μας είναι πριν και πάνω απ' όλα κρίση αρχών, κανόνων, αξιών και ιδανικών, κρίση υπεύθυνων πολιτών με αίσθηση υποχρεώσεων και δικαιωμάτων, κρίση σκεπτόμενων πολιτών με δυνατότητα εκτιμήσεως προσώπων και πραγμάτων, κρίση ήθους και ηθικής, κρίση ευαισθησίας κοινωνικής, κρίση πολιτικής σκέψεως με όραμα και πολιτικών με συνείδηση ευθύνης, με πείρα ζωής και αίσθηση της πραγματικότητας, κρίση συναίσθησης της ουσίας και της σπουδαιότητας του πολιτισμού και της εν γένει καλλιέργειας του ανθρώπου, κρίση θρησκευτικής πίστης, κρίση εμπιστοσύνης σε πρόσωπα και θεσμούς (στον δάσκαλο, στον δικαστή, στον ιερέα, στον γιατρό, στον πολιτικό, στον δημοσιογράφο, στον δημόσιο υπάλληλο), κρίση σύνεσης και ορθοφροσύνης, κρίση αυτογνωσίας, κρίση στοχασμού για το τι είναι σημαντικό στη ζωή, κρίση... Μπορώ εδώ να σταματήσω την απαρίθμηση των μορφών κρίσεως που γέννησαν, κατά βάθος, την οικονομική κρίση και να εστιάσω στην καρδιά της κρίσης: στην κρίση παιδείας που περνάει πολλά χρόνια τώρα η χώρα μας και που είναι αυτή η οποία υπέσκαψε, αν δεν διέλυσε ήδη, τον ιστό της ελληνικής κοινωνίας.

Η κρίση παιδείας, βαθύτερης δηλαδή και ουσιαστικής καλλιέργειας της προσωπικότητας του ατόμου, που πλήττει όχι μόνο τη χώρα μας αλλά τον ευρύτερο χώρο, αποπροσανατόλισε τον σύγχρονο άνθρωπο και υπονόμεισε τον τρόπο σκέψης και συμπεριφοράς του, τις επιδιώξεις, τις επιθυμίες, τις βιοτικές του προτεραιότητες, ολόκληρη τη ζωή τη δική του και των γύρω του. Η επιθυμία απόκτησης όλο και περισσότερων υλικών αγαθών εξελίχθηκε -ελλείψει ουσιαστικής παιδείας και ικανότητας ιεράρχησης αναγκών και επιδιώξεων- σε μανία καταναλωτισμού, με το πολυτελές αυτοκίνητο ή σπίτι, τα σινιέ ρούχα, το σκάφος, τις τραπεζικές καταθέσεις, τα κέρδη από το Χρηματιστήριο ή τον τζόγο να ανάγονται σε αυτοσκοπούς, η φοροδιαφυγή σε εξυπνάδα και το χρήμα σε μέτρο αξιολόγησης της επιτυχίας του ατόμου. Χάθηκε το μέτρο. Έλειψε το όραμα. Παρατοποθετήθηκε το νόημα της ζωής. Το κυνήγι του χρήματος έγινε αυτοσκοπός. Σε τέτοιες

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΔΙΟΡΙΣΙΜΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ 2017 Έντυπο Υποβολής Δειγματικής Ερώτησης

καταστάσεις μειώνονται οι αναστολές, εκλείπουν τα σημεία αναφοράς, χαλαρώνουν οι αντιστάσεις, αρχίζει η φθορά, επιδίδει η δια-φθορά. Παύουν δηλαδή να λειτουργούν οι οδοδείκτες και οι δικλίδες ασφαλείας μιας πραγματικής παιδείας: οι σωστές αξιολογήσεις στη ζωή, το ήθος, η αίσθηση ευθύνης και, κυρίως, η αίσθηση ορίων. Μιλάμε, βέβαια, για μια πραγματική παιδεία η οποία έχει μεν ως βάση τη σχολική εκπαίδευση αλλά συνδιαμορφώνεται από πολλούς παράγοντες: τα ενδιαφέροντα καθενός, τις ποικίλες επιλογές του (κοινωνικές, πολιτικές, ηθικές, θρησκευτικές), τις ευαισθησίες του, τη διάθεση αυτομόρφωσης και την όλη σχέση του με τον πολιτισμό (με το βιβλίο, το θέατρο, τη μουσική, τον κινηματογράφο, τα εικαστικά, την επιστήμη, την ευρύτερη διανόηση). Μιλάμε για μια παιδεία όπου -με ευθύνη της Πολιτείας- προσφέρονται: ποιοτική δημόσια εκπαίδευση σε όλες τις βαθμίδες (σχολική εκπαίδευση - πανεπιστήμια), ευκαιρίες για ευρύτερη ποιοτική διά βίου εκπαίδευση, ποιοτικά κρατικά μέσα ενημέρωσης και ψυχαγωγίας (ραδιόφωνο, τηλεόραση), συνεχής και αποδεδειγμένη έμφαση σε όλες τις μορφές της τέχνης.

Είναι φανερό ότι μιλώντας για παιδεία δεν εννοώ τις απλές γνώσεις ή τους όγκους των ασύνδετων πληροφοριών που παρέχει ήδη η σχολική εκπαίδευση. Δεν αναφέρομαι στον «γραμματιζούμενο» αλλά στον «μορφωμένο» – διάκριση που κάνει εύστοχα η λαϊκή σοφία. Μιλώ για ένα σχολείο και μια γενικότερη παιδεία που μορφώνει πολίτες υπεύθυνους, σκεπτόμενους, καλλιεργημένους, κοινωνικά ευαίσθητους, πολίτες με ιδανικά, αρχές και αξίες, πολίτες που αγαπούν την πατρίδα τους και νοιάζονται γι' αυτήν, πολίτες με αναφορά σε ρίζες και παραδόσεις, πολίτες με ταυτότητα, που ξέρουν από πού έρχονται και πού πάνε, πολίτες που σέβονται τους θεσμούς και τιμούν τους συμπολίτες τους. Μόνο έτσι πιστεύω ότι μπορείς να αντιμετωπίσεις ριζικά ό,τι έχει φθείρει ψυχικά και διανοητικά σήμερα τον πολίτη και τον έχει εκτρέψει σε κάθε μορφής παρανομία και διαφθορά.

Λέγοντας αυτά, έχω συνείδηση ότι αναφέρομαι σε μια αντιμετώπιση των δεινών που μας κατατράχουν, η οποία απαιτεί χρόνο, δυνάμεις και, το κυριότερο, αλλαγή νοοτροπίας, αλλαγή εθνικής και κοινωνικής πλεύσεως. Αλλά θα ήταν αφελές να πιστεύει κανείς ότι το πρόβλημα της φθοράς που έχουμε υποστεί ως κοινωνία και του οποίου τώρα συνειδητοποιούμε μία μόνο πλευρά, που είναι η οικονομική κατάρρευση, επιφανόμενο και απόρροια ενός πολύ πιο σύνθετου και ουσιαστικού προβλήματος, ότι αυτό θα λυθεί ως διά μαγείας με κάποια καθαρώς οικονομικά μέτρα! Τα αίτια που το προκαλούν -και ανέφερα ένα από αυτά, το κατ' εμέ καθοριστικό- και αν ακόμη τώρα λυθεί το πρόβλημα της οικονομικής κρίσης, θα επαναφέρουν το πρόβλημα πολύ σύντομα, αν δεν υπάρξει ριζική στροφή. Και μια ακόμη διασάφηση. Η φθορά, η διαφθορά και ο αποπροσανατολισμός της ελληνικής κοινωνίας δεν περιλαμβάνει όλους τους Έλληνες. Είναι ευτυχώς πολλοί, και σε ορισμένα στρώματα της κοινωνίας οι περισσότεροι που δεν έχουν διαβρωθεί. Αυτοί είναι και η δύναμη στην οποία μπορεί να στηριχθεί η χώρα.

Και μια συχνή επωδός: τι κάνουν οι πνευματικοί άνθρωποι της χώρας; Μιλούν; Παίρνουν θέση; Βοηθούν; Απάντηση: το ζήτημα δεν είναι αν μιλούν, διότι είναι πολλοί αυτοί που μιλούν δημόσια, που συζητούν, που προτείνουν. Το ζήτημα είναι αν τους ακούει κανείς... Και μάλιστα αν τους ακούν αυτοί που πρέπει πρώτα απ' όλα να μάθουν να ρωτούν.

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΔΙΟΡΙΣΙΜΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ 2017
Έντυπο Υποβολής Δειγματικής Ερώτησης

Πηγή: εφημερίδα *Το Βήμα*
Ημερομηνία δημοσίευσης: 01/05/2011

2 Στο πλαίσιο διδασκαλίας του Κειμένου 1 στη Γ' Λυκείου, ο/η εκπαιδευτικός προβλέπει ότι οι μαθητές/τριες θα δυσκολευτούν να κατανοήσουν πώς διασφαλίζεται η συνοχή του νοήματος στη δεύτερη παράγραφο («Η κρίση... τέχνης»). Να καταγράψετε τέσσερα (4) εκφραστικά, συντακτικά ή γραμματικά μέσα (ή τρόπους) που χρησιμοποιεί ο συγγραφέας στην παράγραφο αυτή, με τα οποία διασφαλίζεται η συνοχή του νοήματος. Ακολουθώντας, να εξηγήσετε πώς λειτουργεί το κάθε μέσο όσον αφορά στη συνοχή του νοήματος κάνοντας αναφορά σε συγκεκριμένα παραδείγματα από την παράγραφο.

-----ΤΕΛΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΩΤΗΣΗΣ-----

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΔΙΟΡΙΣΙΜΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ 2017
Έντυπο Υποβολής Δειγματικής Ερώτησης
ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ)
ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΗ ΕΡΩΤΗΣΗ 3

Σημείωση: Στα ερωτήματα όπου ζητείται να καταγράψετε έναν συγκεκριμένο αριθμό στοιχείων (π.χ. «Να προτείνετε τρεις (3) δραστηριότητες...»), εάν στις απαντήσεις σας περιλάβετε περισσότερα στοιχεία από όσα ζητούνται κάθε φορά, τα περιττά στοιχεία (όσα δηλαδή είναι καταγεγραμμένα μετά τον καθορισμένο αριθμό) δεν θα λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς βαθμολόγησης της απάντησης.

Να διαβάσετε το Κείμενο 1 και στη συνέχεια να απαντήσετε στο ερώτημα που ακολουθεί.

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Κρίση παιδείας η κρίση της οικονομίας
του Γεώργιου Μπαμπινιώτη

Προσπαθώ να πω με όση δύναμη δημόσιας φωνής διαθέτω ότι η οικονομική κρίση που μαστιάζει σήμερα τη χώρα μας είναι πριν και πάνω απ' όλα κρίση αρχών, κανόνων, αξιών και ιδανικών, κρίση υπεύθυνων πολιτών με αίσθηση υποχρεώσεων και δικαιωμάτων, κρίση σκεπτόμενων πολιτών με δυνατότητα εκτιμήσεως προσώπων και πραγμάτων, κρίση ήθους και ηθικής, κρίση ευαισθησίας κοινωνικής, κρίση πολιτικής σκέψεως με όραμα και πολιτικών με συνείδηση ευθύνης, με πείρα ζωής και αίσθηση της πραγματικότητας, κρίση συναίσθησης της ουσίας και της σπουδαιότητας του πολιτισμού και της εν γένει καλλιέργειας του ανθρώπου, κρίση θρησκευτικής πίστης, κρίση εμπιστοσύνης σε πρόσωπα και θεσμούς (στον δάσκαλο, στον δικαστή, στον ιερέα, στον γιατρό, στον πολιτικό, στον δημοσιογράφο, στον δημόσιο υπάλληλο), κρίση σύνεσης και ορθοφροσύνης, κρίση αυτογνωσίας, κρίση στοχασμού για το τι είναι σημαντικό στη ζωή, κρίση... Μπορώ εδώ να σταματήσω την απαρίθμηση των μορφών κρίσεως που γέννησαν, κατά βάθος, την οικονομική κρίση και να εστιάσω στην καρδιά της κρίσης: στην κρίση παιδείας που περνάει πολλά χρόνια τώρα η χώρα μας και που είναι αυτή η οποία υπέσκαψε, αν δεν διέλυσε ήδη, τον ιστό της ελληνικής κοινωνίας.

Η κρίση παιδείας, βαθύτερης δηλαδή και ουσιαστικής καλλιέργειας της προσωπικότητας του ατόμου, που πλήττει όχι μόνο τη χώρα μας αλλά τον ευρύτερο χώρο, αποπροσανατόλισε τον σύγχρονο άνθρωπο και υπονόμεισε τον τρόπο σκέψης και συμπεριφοράς του, τις επιδιώξεις, τις επιθυμίες, τις βιοτικές του προτεραιότητες, ολόκληρη τη ζωή τη δική του και των γύρω του. Η επιθυμία απόκτησης όλο και περισσότερων υλικών αγαθών εξελίχθηκε -ελλείψει ουσιαστικής παιδείας και ικανότητας ιεράρχησης αναγκών και επιδιώξεων- σε μανία καταναλωτισμού, με το πολυτελές αυτοκίνητο ή σπίτι, τα σινιέ ρούχα, το σκάφος, τις τραπεζικές καταθέσεις, τα κέρδη από το Χρηματιστήριο ή τον τζόγο να ανάγονται σε αυτοσκοπούς, η φοροδιαφυγή σε εξυπνάδα και το χρήμα σε μέτρο αξιολόγησης της επιτυχίας του ατόμου. Χάθηκε το μέτρο. Έλειψε το όραμα. Παρατοποθετήθηκε το νόημα της ζωής. Το κυνήγι του χρήματος έγινε αυτοσκοπός. Σε τέτοιες

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΔΙΟΡΙΣΙΜΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ 2017 Έντυπο Υποβολής Δειγματικής Ερώτησης

καταστάσεις μειώνονται οι αναστολές, εκλείπουν τα σημεία αναφοράς, χαλαρώνουν οι αντιστάσεις, αρχίζει η φθορά, επιδίδει η δια-φθορά. Παύουν δηλαδή να λειτουργούν οι οδοδείκτες και οι δικλίδες ασφαλείας μιας πραγματικής παιδείας: οι σωστές αξιολογήσεις στη ζωή, το ήθος, η αίσθηση ευθύνης και, κυρίως, η αίσθηση ορίων. Μιλάμε, βέβαια, για μια πραγματική παιδεία η οποία έχει μεν ως βάση τη σχολική εκπαίδευση αλλά συνδιαμορφώνεται από πολλούς παράγοντες: τα ενδιαφέροντα καθενός, τις ποικίλες επιλογές του (κοινωνικές, πολιτικές, ηθικές, θρησκευτικές), τις ευαισθησίες του, τη διάθεση αυτομόρφωσης και την όλη σχέση του με τον πολιτισμό (με το βιβλίο, το θέατρο, τη μουσική, τον κινηματογράφο, τα εικαστικά, την επιστήμη, την ευρύτερη διανόηση). Μιλάμε για μια παιδεία όπου -με ευθύνη της Πολιτείας- προσφέρονται: ποιοτική δημόσια εκπαίδευση σε όλες τις βαθμίδες (σχολική εκπαίδευση - πανεπιστήμια), ευκαιρίες για ευρύτερη ποιοτική διά βίου εκπαίδευση, ποιοτικά κρατικά μέσα ενημέρωσης και ψυχαγωγίας (ραδιόφωνο, τηλεόραση), συνεχής και αποδεδειγμένη έμφαση σε όλες τις μορφές της τέχνης.

Είναι φανερό ότι μιλώντας για παιδεία δεν εννοώ τις απλές γνώσεις ή τους όγκους των ασύνδετων πληροφοριών που παρέχει ήδη η σχολική εκπαίδευση. Δεν αναφέρομαι στον «γραμματιζούμενο» αλλά στον «μορφωμένο» – διάκριση που κάνει εύστοχα η λαϊκή σοφία. Μιλώ για ένα σχολείο και μια γενικότερη παιδεία που μορφώνει πολίτες υπεύθυνους, σκεπτόμενους, καλλιεργημένους, κοινωνικά ευαίσθητους, πολίτες με ιδανικά, αρχές και αξίες, πολίτες που αγαπούν την πατρίδα τους και νοιάζονται γι' αυτήν, πολίτες με αναφορά σε ρίζες και παραδόσεις, πολίτες με ταυτότητα, που ξέρουν από πού έρχονται και πού πάνε, πολίτες που σέβονται τους θεσμούς και τιμούν τους συμπολίτες τους. Μόνο έτσι πιστεύω ότι μπορείς να αντιμετωπίσεις ριζικά ό,τι έχει φθείρει ψυχικά και διανοητικά σήμερα τον πολίτη και τον έχει εκτρέψει σε κάθε μορφής παρανομία και διαφθορά.

Λέγοντας αυτά, έχω συνείδηση ότι αναφέρομαι σε μια αντιμετώπιση των δεινών που μας κατατράχουν, η οποία απαιτεί χρόνο, δυνάμεις και, το κυριότερο, αλλαγή νοοτροπίας, αλλαγή εθνικής και κοινωνικής πλεύσεως. Αλλά θα ήταν αφελές να πιστεύει κανείς ότι το πρόβλημα της φθοράς που έχουμε υποστεί ως κοινωνία και του οποίου τώρα συνειδητοποιούμε μία μόνο πλευρά, που είναι η οικονομική κατάρρευση, επιφανόμενο και απόρροια ενός πολύ πιο σύνθετου και ουσιαστικού προβλήματος, ότι αυτό θα λυθεί ως διά μαγείας με κάποια καθαρώς οικονομικά μέτρα! Τα αίτια που το προκαλούν -και ανέφερα ένα από αυτά, το κατ' εμέ καθοριστικό- και αν ακόμη τώρα λυθεί το πρόβλημα της οικονομικής κρίσης, θα επαναφέρουν το πρόβλημα πολύ σύντομα, αν δεν υπάρξει ριζική στροφή. Και μια ακόμη διασάφηση. Η φθορά, η διαφθορά και ο αποπροσανατολισμός της ελληνικής κοινωνίας δεν περιλαμβάνει όλους τους Έλληνες. Είναι ευτυχώς πολλοί, και σε ορισμένα στρώματα της κοινωνίας οι περισσότεροι που δεν έχουν διαβρωθεί. Αυτοί είναι και η δύναμη στην οποία μπορεί να στηριχθεί η χώρα.

Και μια συχνή επωδός: τι κάνουν οι πνευματικοί άνθρωποι της χώρας; Μιλούν; Παίρνουν θέση; Βοηθούν; Απάντηση: το ζήτημα δεν είναι αν μιλούν, διότι είναι πολλοί αυτοί που μιλούν δημόσια, που συζητούν, που προτείνουν. Το ζήτημα είναι αν τους ακούει κανείς... Και μάλιστα αν τους ακούν αυτοί που πρέπει πρώτα απ' όλα να μάθουν να ρωτούν.

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΔΙΟΡΙΣΙΜΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ 2017
Έντυπο Υποβολής Δειγματικής Ερώτησης

Πηγή: εφημερίδα *Το Βήμα*
Ημερομηνία δημοσίευσης: 01/05/2011

3. Να γράψετε τρεις (3) λεξιλογικές ασκήσεις με τη λέξη «κατατρύχω» (§4), τις οποίες θα δίνετε στους/στις μαθητές/τριες της Γ΄ Λυκείου, για να τους/τις βοηθήσετε να κατανοήσουν τη σημασία της συγκεκριμένης λέξης. Στη συνέχεια, να δώσετε και τις ορθές απαντήσεις (ή παραδείγματα ορθών απαντήσεων) που αναμένετε να δώσουν οι μαθητές/τριες σε κάθε άσκηση.

-----ΤΕΛΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΩΤΗΣΗΣ-----

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΔΙΟΡΙΣΙΜΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ 2017
Έντυπο Υποβολής Δειγματικής Ερώτησης
ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ)
ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΗ ΕΡΩΤΗΣΗ 4

Σημείωση: Στα ερωτήματα όπου ζητείται να καταγράψετε έναν συγκεκριμένο αριθμό στοιχείων (π.χ. «Να προτείνετε τρεις (3) δραστηριότητες...»), εάν στις απαντήσεις σας περιλάβετε περισσότερα στοιχεία από όσα ζητούνται κάθε φορά, τα περιττά στοιχεία (όσα δηλαδή είναι καταγεγραμμένα μετά τον καθορισμένο αριθμό) δεν θα λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς βαθμολόγησης της απάντησης.

Να απαντήσετε στο ερώτημα που ακολουθεί.

4. Στο πλαίσιο του μαθήματος της Νέας Ελληνικής Γλώσσας, θα διδάξετε στους/στις μαθητές/τριες της Γ΄ Γυμνασίου τις ονοματικές δευτερεύουσες βουλευτικές προτάσεις.

I. (α) Να αναφέρετε δύο (2) προαπαιτούμενες γνώσεις που αναμένετε να κατέχουν οι μαθητές/τριες πριν από τη διδασκαλία του συγκεκριμένου είδους προτάσεων, καθώς και τέσσερις (4) βασικές γνώσεις που θεωρείτε πως θα πρέπει να κατέχουν με την ολοκλήρωση του μαθήματος.

(β) Με βάση την κρίση και την εμπειρία σας, προβλέπετε πως αρκετοί/ές μαθητές/τριες θα συγχέουν τις βουλευτικές προτάσεις με κάποια άλλα είδη προτάσεων. Να αναφέρετε δύο (2) είδη τέτοιων προτάσεων.

II. Να προτείνετε τρεις (3) δραστηριότητες (μία για το κάθε σημείο που ακολουθεί), οι οποίες ιεραρχικά θα αναφέρονται σε:

(α) προαπαιτούμενη γνώση

(β) βασική γνώση που θα αποκτηθεί κατά τη διδασκαλία του μαθήματος

(γ) πολύ γρήγορους (ή «έτοιμους») μαθητές, που θα ολοκληρώσουν την εργασία τους πριν από τους υπόλοιπους μαθητές.

-----ΤΕΛΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΩΤΗΣΗΣ-----

**ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ)
ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΗ ΕΡΩΤΗΣΗ 5**

Σημείωση: Στα ερωτήματα όπου ζητείται να καταγράψετε έναν συγκεκριμένο αριθμό στοιχείων (π.χ. «Να προτείνετε τρεις (3) δραστηριότητες...»), εάν στις απαντήσεις σας περιλάβετε περισσότερα στοιχεία από όσα ζητούνται κάθε φορά, τα περιττά στοιχεία (όσα δηλαδή είναι καταγεγραμμένα μετά τον καθορισμένο αριθμό) δεν θα λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς βαθμολόγησης της απάντησης.

Να διαβάσετε το Κείμενο 1 και στη συνέχεια να απαντήσετε στο ερώτημα που ακολουθεί.

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Πατριωτισμός, Εθνικισμός, Ευρωσκεπτικισμός
του Χρήστου Γιανναρά

Η Ευρώπη φοβάται τον Εθνικισμό, την πανικοβάλλει το δικό της αποκύημα. Τυπικό γέννημα του Διαφωτισμού ο Εθνικισμός, άρρηκτα δεμένος με την καύχηση για την κατακράτος νίκη καταπάνω στο σκοτάδι του Μεσαίωνα, και με το έθνος-κράτος θεμελιωμένο στη θεσμοποίηση των ατομικών δικαιωμάτων, στην απολυτοποίηση των οραμάτων της ατομοκεντρικής κατασφάλισης.

Κάθε σύγκυση του πατριωτισμού με τον Εθνικισμό, αφελής ή σκόπιμη, παράγει μόνο αρνητικό αποτέλεσμα. Ο πατριωτισμός είναι φυσιολογικό σύμπτωμα, συνοδεύει το ανθρώπινο φαινόμενο όπου γης, διαχρονικά. Είναι στη «φύση» του ανθρώπου (στα γνωρίσματα του είδους) να συνδέεται με τη γη που την κατοικεί, την καλλιεργεί, της καταθέτει μόχθο και ιδρώτα. Είναι και «ζών κοινωνικών φύσει» (από τη φύση του) ο άνθρωπος, δένεται τόσο με την πάτριά του όσο και με τους συν-πατριώτες: κοινωνεί μαζί τους τις ανάγκες του, μοιράζεται την ικανοποίηση των αναγκών του, κοινωνεί τη ζωή και την ύπαρξη – συζεί, συνυπάρχει.

Το δέσιμό του με τη γη-πατρίδα και τους συμπατριώτες το υπεράσπιζε ο άνθρωπος ακόμα και με θυσία της ζωής του. Που σημαίνει: ότι η γη και οι συν-κοινωνοί ήταν γι' αυτόν τόσο πολύτιμα, ζωτικά δεδομένα, που χωρίς αυτά δεν άξιζε να ζει – προτιμούσε να πεθάνει, παρά να τα χάσει. Το σπίτι-στέγη-εστία, οι τάφοι των προγόνων, οι «βωμοί» και τα «ιερά» (: τόποι όπου γινόταν πράξη η σχέση με το υπερβατικό), όπως και οι συν-κοινωνοί των αναγκών, όσοι μετείχαν στην πραγμάτωση της «κοινότητας» του βίου, συνθέτανε για τον άνθρωπο την οικειότητα της πατρίδας, την πιστότητα στο ίδιο το δώρο της ζωής – και αυτό το βιούμενο γεγονός το λέγανε «πατριωτισμό».

Χρειάζεται η άνεση διατριβής για να εντοπιστούν οι ιστορικές διεργασίες που οδήγησαν βαθμιαία στην υποβάθμιση ή και εξαφάνιση του κοινοτικού βίου, στην προτίμηση των ανθρώπων

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΔΙΟΡΙΣΙΜΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ 2017 Έντυπο Υποβολής Δειγματικής Ερώτησης

για τη μαζική, απρόσωπη συνοίκηση. Άλλαξαν οι ανάγκες, καινούργιες ανάγκες γέννησαν τη μεγαλούπολη, εξαφάνισαν την κοινότητα.

Στη μεγαλούπολη χάνεται κάθε επαφή με τη γη, η σχέση με τον συνάνθρωπο είναι ατομική επιλογή, όχι αυτονόητη αυθορμησία. Η κατοικία είναι ιδιόκτητος ή ενοικιαζόμενος «αέρας»: διαμέρισμα σε πολυώροφο κτίσμα, η γη κρύβεται με ασφάλτο, οι συνένοικοι τυχαία συναντώνται στους κοινόχρηστους χώρους. Το διαμέρισμα προϋποθέτει εναλλασσόμενους ενοίκους, τους οποιουσδήποτε, δεν έχει προδιαγραφές εξυπηρέτησης συγκεκριμένης οικογένειας, «Βωμοί» και «ιερά», άξονες συνοχής των σχέσεων κοινωνίας, περιττεύουν, αφού κάθε σχεδόν σχέση είναι συναλλαγή. Και η έννοια του «ιερού» παραπέμπει πια μόνο σε ατομικές επιλογές ατομικών «πεποιοτήσεων», γι' αυτό και υπάρχει στις σύγχρονες πόλεις ποικιλία από ναούς και τεμένη για την «εξυπηρέτηση των ατομικών θρησκευτικών αναγκών». Ακόμα και οι τάφοι ενοικιάζονται, δηλαδή στα τρία χρόνια τα οστά πρέπει να εκταφούν, να πακεταριστούν σε οστεοφυλάκιο – με εναλλακτική λύση την αποτέφρωση: πρωτογονισμό επιδεικτικού μηδενισμού, έμπρακτη χλεύη της «επ' ελπίδι σποράς».

Η περίπου εξάλειψη του πατριωτισμού δεν είναι αποτέλεσμα μόνο αλλαγής των ιστορικών συνθηκών, ήταν και μεθοδική επιδίωξη του Διαφωτισμού: τουλάχιστον του αμφιπρόσωπου γεννήματος, μαρξισμού-καπιταλισμού, που έδωσε ιστορική σάρκα στον Διαφωτισμό. Και οι δύο εκφάνσεις του ίδιου γεννήματος είδαν στον πατριωτισμό την αντιστροφή της δικής τους οπτικής, την αναίρεση του δόγματος ότι το κοινωνικό γεγονός το συνιστούν «τάξεις», δηλαδή συμφέροντα και όχι σχέσεις κοινωνίας. Γι' αυτό επιδίωξαν (και πέτυχαν) τη συκοφαντική εξουδετέρωση του αντιπάλου: να ταυτιστεί στις συνειδήσεις ο πατριωτισμός με την αλλοτρίωση και εξαμβλωματική του παραποίηση σε ατομιστική ιδεολογία: σε εθνικισμό.

Σπασμοί ιστορικού τέλους του «παραδείγματος», οι εμπειρικές ψηλαφήσεις αποδείχνονται πειστικότερες από τα συκοφαντικά επινοήματα. Το υποτιθέμενο όραμα της «αταξικής κοινωνίας», τη «νίκη του προλεταριάτου», την ταξινόμησε ο 20ός αιώνας στις κορυφαίες εκφάνσεις της απανθρωπιάς και εφιαλτικής φρίκης που γνώρισε η ανθρώπινη Ιστορία. Και σήμερα ζούμε σε εξέλιξη την ταξιθέτηση, στα ίδια κορυφώματα πρωτογονισμού και θηριωδίας, της άλλης όψης του «διαφωτιστικού» Ιανού: τον παγκοσμιοποιημένο ολοκληρωτισμό της απανθρωπιάς των «Αγορών»: Να λεηλατείται από τοκογλύφους ο κοινωνικός πλούτος της συλλογικότητας, να λογαριάζεται «πρόοδος» και «εκσυγχρονισμός» η βάνουση εξαφάνιση του «κοινωνικού κράτους», ιδιωτικοί οίκοι κερδοσκόπων να «αξιολογούν» τη φερεγγυότητα κρατών και να υποθηκεύουν εκβιαστικά τον πλούτο τους. Το χρήμα δεν έχει πια τίποτε να κάνει με σχέσεις ανταλλακτικές και αμοιβή εργασίας, δεν υπηρετεί την κοινωνία των αναγκών. Είναι αφηρημένο λογιστικό μέγεθος που μετράει την πλεονεξία και τη μέθη ισχύος ως αυταξίες σε ένα σαδο-μαζοχιστικό, φρικώδες παιχνίδι τζόγου στα διεθνή Χρηματιστήρια.

Αχτίδα προμηνύματος ότι καταρρέει και η δεύτερη όψη του αμφιπρόσωπου Διαφωτισμού είναι ο «Ευρωσκεπτικισμός». Σημαίνει: λέμε ναι στην ενωμένη Ευρώπη, λέμε όχι στην Ευρωμαρμελάδα. Κάθε ευρωπαϊκή κοινωνία να σώζει οπωσδήποτε το θησαύρισμα της

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΔΙΟΡΙΣΙΜΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ 2017
Έντυπο Υποβολής Δειγματικής Ερώτησης

πολιτισμικής ιδιοπροσωπίας της, ένσαρκο σε θεσμούς και κοινωνικές λειτουργίες. Είναι σκέτη παράνοια, αλλά και αυτοκτονία της Ευρώπης να λειτουργεί ο Πορτογάλος σαν Βρετανός, ο Ούγγρος σαν Γερμανός, ο Φινλανδός σαν Ισπανός, τα σχολεία και τα πανεπιστήμια της Γαλλίας ίδια με της Δανίας, τα συνδικάτα ή τα δικαστήρια της Ιταλίας να συστοιχούν με αυτά της Ολλανδίας.

Η ταυτότητα (γι' αυτό και δύναμη) της Ευρώπης είναι η δυναμική πολυμορφία και διαφορότητα των λαών της, η έμπρακτη αντίστασή τους στην ισοπεδωτική ομοιομορφοποίηση που απαιτούν οι «Αγορές», στην εκδοχή φορέων συναρπαστικής πολιτισμικής ετερότητας σαν απρόσωπων, αδιαφοροποίητων μονάδων καταναλωτικής αδηφαγίας.

Ο Εθνικισμός είναι διαστροφή, αρρώστια, ο Ευρωσκεπτικισμός αχτίδα ελπίδας. Δεν συμβιβάζονται.

Επιφυλλίδα (σε διασκευή)

Πηγή: <http://www.kathimerini.gr/844391/opinion/epikairothta/politikh/patriwtismos-e8nikismos-eyrwskeptikismos>

Ημερομηνία δημοσίευσης αρχείου: 3 Ιανουαρίου 2016

5. Στο πλαίσιο του μαθήματος της Έκφρασης-Έκθεσης, καλείστε να διδάξετε σε μαθητές/τριες της Γ' Λυκείου τη δεξιότητα πύκνωσης του λόγου. Να γράψετε δύο (2) τεχνικές πύκνωσης του λόγου που θα μπορούσατε να επισημάνετε στους/στις μαθητές/τριες, δίνοντας για την κάθε τεχνική ένα συγκεκριμένο παράδειγμα εφαρμογής της στο Κείμενο 1. Απώτερος σκοπός σας είναι να βοηθηθούν οι μαθητές/τριες να κατακτήσουν τη συγκεκριμένη δεξιότητα και να την αξιοποιήσουν, σε ένα μεταγενέστερο στάδιο, στην προετοιμασία και σύνταξη της περίληψης του κειμένου.

-----ΤΕΛΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΩΤΗΣΗΣ-----

**ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ)
ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΗ ΕΡΩΤΗΣΗ 6**

Να απαντήσετε στο ερώτημα που ακολουθεί.

Σημείωση: Στην ακόλουθη ερώτηση, για σκοπούς συντομίας, η χρήση του αρσενικού γένους στα έμψυχα ουσιαστικά («ο εκπαιδευτικός», «οι μαθητές») καλύπτει και το θηλυκό γένος.

6. Ο εκπαιδευτικός διδάσκει τους τρόπους πειθούς στη Γ' Λυκείου σε τάξη μεικτής ικανότητας. Πιο κάτω δίνονται ορισμένες επιλογές όσον αφορά στην προσέγγιση που μπορεί να ακολουθήσει. Να αξιολογήσετε τις επιλογές αυτές, σημειώνοντας *Ορθό* ή *Λάθος* για την καθεμία, και στη συνέχεια να αιτιολογήσετε τις απαντήσεις σας.

(1) Ο εκπαιδευτικός ετοιμάζει ένα Φύλλο Εργασίας, κοινό για όλους. Καλεί τους μαθητές να αρχίσουν όλοι μαζί από την πρώτη δραστηριότητα, η οποία στηρίζεται σε προαπαιτούμενες γνώσεις. Στη συνέχεια, καλεί τους μαθητές να εργαστούν σιωπηλά, ο καθένας με τον δικό του ρυθμό. Κατά τη διάρκεια της εργασίας ο εκπαιδευτικός δίνει επεξηγήσεις, εκεί όπου χρειάζεται. Στο τέλος διορθώνονται και επεξηγούνται όλες οι ασκήσεις.

(2) Ο εκπαιδευτικός ετοιμάζει δύο διαφορετικά Φύλλα Εργασίας: το πρώτο περιλαμβάνει εύκολες δραστηριότητες ή ασκήσεις και το δεύτερο πιο δύσκολες. Σε κάθε Φύλλο Εργασίας οι δραστηριότητες/ασκήσεις είναι ιεραρχημένες και οι μαθητές καλούνται να προχωρήσουν ο καθένας με τον δικό του ρυθμό. Ο εκπαιδευτικός διευκρινίζει εξαρχής στους μαθητές ότι έχουν ορισμένο χρόνο για να τελειώσουν. Θέλει να διασφαλίσει ότι θα μείνει επαρκής χρόνος στο μάθημα, ώστε να διορθωθούν και να επεξηγηθούν όλες οι δραστηριότητες/ασκήσεις του Φύλλου Εργασίας.

(3) Ο εκπαιδευτικός ετοιμάζει ένα Φύλλο Εργασίας, κοινό για όλους. Ζητάει από τους μαθητές να φτιάξουν ομάδες –κατά προτίμηση τετραμελείς– και να ασχοληθούν ομαδικά με τις δραστηριότητες/ασκήσεις του Φύλλου Εργασίας. Η κάθε ομάδα καλείται να παραδώσει το Φύλλο Εργασίας στον εκπαιδευτικό στο τέλος του μαθήματος.

(4) Ο εκπαιδευτικός ετοιμάζει ένα Φύλλο Εργασίας, κοινό για όλους, και ζητάει από τους μαθητές να εργαστούν σιωπηλά, ο καθένας με τον δικό του ρυθμό. Οι δραστηριότητες/ασκήσεις του Φύλλου Εργασίας διορθώνονται και επεξηγούνται όλες μαζί, στο τέλος του μαθήματος.

-----ΤΕΛΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΩΤΗΣΗΣ-----

**ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ)
ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΗ ΕΡΩΤΗΣΗ 7**

Σημείωση: Στα ερωτήματα όπου ζητείται να καταγράψετε έναν συγκεκριμένο αριθμό στοιχείων (π.χ. «Να προτείνετε τρεις (3) δραστηριότητες...»), εάν στις απαντήσεις σας περιλάβετε περισσότερα στοιχεία από όσα ζητούνται κάθε φορά, τα περιττά στοιχεία (όσα δηλαδή είναι καταγεγραμμένα μετά τον καθορισμένο αριθμό) δεν θα λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς βαθμολόγησης της απάντησης.

Να διαβάσετε τα Κείμενα 1 και 2 και στη συνέχεια να απαντήσετε στο ερώτημα που ακολουθεί.

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Μένεις Κύπρο και δεν πήγες Ακάμα;

Γράφει η Πέγκυ Σπινέλη

Ακούς για τον Ακάμα και για το πόσο όμορφος είναι. Διαβάζεις για τις προσπάθειες διατήρησης του οικοσυστήματος και τα επιχειρήματα αυτών που επιθυμούν να τον αξιοποιήσουν τουριστικά. Θα ήθελα μόνο να σου πω πως είναι πανέμορφα στον Ακάμα και πως για πολλούς και ποικίλους λόγους αξίζει τον κόπο να χαρίσεις στον εαυτό σου την εμπειρία της επίσκεψης σε αυτή την τόσο ξεχωριστή περιοχή της Κύπρου.

Ξεκινήσαμε νωρίς το πρωί και επιστρέψαμε αργά το απόγευμα. Όσο και αν φαντάζει κουραστικό το να είσαι μέσα σε ένα αυτοκίνητο και να διασχίζεις τα «ακάμωτα», αυτά που βλέπεις είναι τόσο διαφορετικά από τις παραστάσεις της καθημερινής σου ζωής, που δεν δίνεις σημασία σε τίποτα άλλο. Από την αρχή, εστιάζεις στα καινούρια, τα διαφορετικά, τα όμορφα, τα απλά. Καθώς προχωράς, διαπιστώνεις ότι ο Ακάμας είναι, αναμφισβήτητα, από τις πιο όμορφες περιοχές της Κύπρου. Στη συνέχεια, σε συνεπαίρνουν η πυκνή και ποικίλα βλάστηση, εξαιρετικές παραλίες, καταγάλανα νερά, βραχώδη τοπία, φαράγγια και πευκοδάση. Συνειδητοποιείς γιατί έχει σημασία αυτό το κομμάτι γης να μείνει ανέγγιχτο. Να διατηρήσει την ομορφιά του. Να συνεχίσει να αποτελεί το σπίτι και το καταφύγιο τόσων ειδών.

Ο Ακάμας είναι μια περιοχή μοναδικής φυσικής ομορφιάς, απρόσβλητη από τις επιδράσεις της ανάπτυξης. Η ποικιλότητα χλωρίδας και πανίδας που υπάρχει σε αυτή τη σχετικά μικρή περιοχή, είναι πραγματικά εντυπωσιακή. Στον Ακάμα φύονται σπάνια ενδημικά φυτά και ζουν ή τον χρησιμοποιούν κατά τις μετακινήσεις τους αλεπούδες, φίδια και άλλα ερπετά καθώς και πολλά είδη αποδημητικών πουλιών. Στην περιοχή υπάρχουν φωλιές τόσο της χελώνας καρέτα-καρέτα, όσο και της ακόμα σπανιότερης πράσινης χελώνας (χελώνα Μύδας). Η Διεθνής Ένωση για τη Διατήρηση της Φύσης ταξινομεί τις καρέτα-καρέτα, ως ευάλωτες και τις πράσινες χελώνες, ως είδος σε κίνδυνο.

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΔΙΟΡΙΣΙΜΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ 2017 Έντυπο Υποβολής Δειγματικής Ερώτησης

Η συμβουλή μου προς εσάς, ακόμη κι αν δεν είστε λάτρεις της φύσης, είναι ότι αυτή είναι μια εκδρομή που αξίζει να κάνετε. Η μαγεία του τοπίου θα σας μείνει αξέχαστη. Εμείς πάντως θα επιστρέψουμε σύντομα για νέες περιπέτειες.

Πηγή: <http://www.cyprusbiodiversity.eu> (κείμενο σε διασκευή)

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Το ανάκτορο της Κνωσού

[...] Το ανάκτορο της Κνωσού χωρίζεται σε διάφορα τμήματα, καθένα από τα οποία έχει ξεχωριστή χρήση. Ήταν πολυώροφο, χτισμένο με πελεκητούς δόμους και διακοσμημένο με θαυμάσιες τοιχογραφίες που απεικόνιζαν πιθανόν θρησκευτικές τελετές. Η πρόσβαση γινόταν από τρεις εισόδους που βρίσκονταν στη βόρεια, τη δυτική και τη νότια πλευρά του. Γύρω από την κεντρική αυλή αναπτύσσονται τέσσερις πτέρυγες. Έτσι στην δυτική πλευρά του ανακτόρου υπάρχουν συγκεντρωμένες οι αίθουσες των τελετών στους επάνω ορόφους, οι δημόσιες αποθήκες (18 μακρόστενα δωμάτια) με τα μεγάλα πιθάρια, τα ιερά, τα θησαυροφυλάκια καθώς επίσης και η αίθουσα του θρόνου που αποτελείται από τον προθάλαμο και τον κυρίως χώρο του θρόνου. Στο νοτιοδυτικό τμήμα του ανακτόρου βρίσκεται η Δυτική Αυλή και η Δυτική Είσοδος που οδηγεί στο Διάδρομο Πομπής, που ήταν διακοσμημένος με τοιχογραφίες ("Πρίγκιπας με τα κρίνα"). Στην αριστερή πλευρά του διαδρόμου βρίσκονται τα Προπύλαια και τα περίφημα Διπλά Κέρατα, ένα από τα ιερά σύμβολα της μινωικής θρησκείας.

Στην ανατολική πλευρά του αναπτύσσονταν τα βασιλικά διαμερίσματα, στα οποία οδηγούσε ένα μεγάλο κλιμακοστάσιο, τα δωμάτια του προσωπικού και ένα ιερό. Από τα σημαντικότερα δωμάτια είναι η αίθουσα των Διπλών Πελέκεων και το Διαμέρισμα της Βασίλισσας με την τοιχογραφία των δελφινιών. Στα βόρεια και ανατολικά του διαμερίσματος της βασίλισσας βρίσκονται οι βασικές αποθήκες καθώς επίσης και ο Διάδρομος του Ζατρικίου (ένα είδος σκακιού). Ανατολικότερα κατασκευάστηκαν επίσης τα διάφορα εργαστήρια, καθώς και οι βασιλικές αποθήκες. Στην βόρεια πτέρυγα κυριαρχεί το λεγόμενο "Τελωνείο", μία δεξαμενή καθαρμών και ένα λιθόκτιστο θέατρο. Από το θέατρο ξεκινάει Πλακόστρωτος Δρόμος που οδηγούσε στο μικρό ανάκτορο. Τέλος, στη νότια πτέρυγα υπήρχε το μεγαλοπρεπές νότιο Πρόπυλο. [...]

Πηγή: http://odysseus.culture.gr/h/2/gh251.jsp?obj_id=716

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΔΙΟΡΙΣΙΜΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ 2017

Έντυπο Υποβολής Δειγματικής Ερώτησης

7. Στο πλαίσιο του μαθήματος της Νέας Ελληνικής Γλώσσας της Α' Γυμνασίου, αποφασίζετε να αξιοποιήσετε τα πιο πάνω κείμενα (Κείμενα 1 και 2) για τη διδασκαλία των κειμενικών τύπων και των κειμενικών ειδών.

(α) Ποιον κειμενικό τύπο (διακριτό και στα δύο κείμενα) θα επιλέγατε να διδάξετε στους/στις μαθητές/τριες και σε ποιο είδος του εν λόγω κειμενικού τύπου θα κατατάσσατε το κάθε κείμενο;

(β) Να προτείνετε δύο (2) δραστηριότητες, με τις οποίες θα βοηθήσετε τους/τις μαθητές/τριες σας να κατανοήσουν τη διαφορά των δύο κειμενικών ειδών, όπως τα έχετε ορίσει στο υποερώτημα (α) πιο πάνω.

(γ) Ποιοι κειμενικοί τύποι συνυπάρχουν στο κείμενο 1; Να αναφέρετε τρία (3) διευκρινιστικά σχόλια που θα κάνατε, για να βοηθήσετε τους/τις μαθητές/τριες να κατανοήσουν τη συνύπαρξη των δύο κειμενικών τύπων.

(δ) Έχετε αντιληφθεί ότι αρκετοί/ές μαθητές/τριες δυσκολεύονται να κατανοήσουν τα κείμενα που διαβάζουν. Για να ενισχύσετε τη δεξιότητα αυτή, έχετε ήδη υιοθετήσει στη διδασκαλία σας στρατηγικές όπως την υπογράμμιση κύριων σημείων, την ανάπτυξη και κατανόηση λεξιλογίου και τη συγγραφή περίληψης. Να αναφέρετε δύο (2) δραστηριότητες, οι οποίες στηρίζονται σε άλλες στρατηγικές κατανόησης αδιάκτου κειμένου και τις οποίες θα υιοθετούσατε στη διδασκαλία σας για να βοηθήσετε τους/τις μαθητές/τριές σας.

-----ΤΕΛΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΩΤΗΣΗΣ-----

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΔΙΟΡΙΣΙΜΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ 2017
Έντυπο Υποβολής Δειγματικής Ερώτησης
ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ)
ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΗ ΕΡΩΤΗΣΗ 8

Σημείωση: Στα ερωτήματα όπου ζητείται να καταγράψετε έναν συγκεκριμένο αριθμό στοιχείων (π.χ. «Να προτείνετε τρεις (3) δραστηριότητες...»), εάν στις απαντήσεις σας περιλάβετε περισσότερα στοιχεία από όσα ζητούνται κάθε φορά, τα περιττά στοιχεία (όσα δηλαδή είναι καταγεγραμμένα μετά τον καθορισμένο αριθμό) δεν θα λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς βαθμολόγησης της απάντησης.

Να απαντήσετε στο ερώτημα που ακολουθεί.

8. Κατά τη διδασκαλία της θεματικής ενότητας «Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας και Πληροφόρηση» στη Β' Λυκείου, ο/η εκπαιδευτικός έχει επιλέξει τα δύο κείμενα που επισυνάπτονται στο Παράρτημα (Κείμενο 1: «Η τηλεοπτική υπο-δημοσιογραφία 'βλάπτει σοβαρά την υγεία'» και Κείμενο 2: Γράφημα 1). Ένας από τους στόχους της ενότητας αυτής είναι η **καλλιέργεια της κριτικής σκέψης** των μαθητών/τριών. Στον πίνακα που ακολουθεί, δίνονται οι ερωτήσεις/ασκήσεις που έδωσε ο/η εκπαιδευτικός στους/στις μαθητές/τριες.

- I. Στη δεξιά στήλη του πίνακα να σημειώσετε **ΝΑΙ** ή **ΟΧΙ** για κάθε ερώτημα/άσκηση, ανάλογα με το αν θεωρείτε πως το συγκεκριμένο ερώτημα/άσκηση ανταποκρίνεται (ή όχι) στον διδακτικό στόχο της καλλιέργειας της κριτικής σκέψης.
- II. Σε περίπτωση που σημειώσετε **ΝΑΙ**, να αναφέρετε και σε ποια από τις ακόλουθες έξι πυρηνικές δεξιότητες κριτικής σκέψης: **ερμηνεία, ανάλυση, αξιολόγηση, συνεπαγωγή, επεξήγηση, αυτορρύθμιση**, ανταποκρίνεται το συγκεκριμένο ερώτημα/άσκηση.
- III. Όπως παρατηρεί κανείς με βάση τον ακόλουθο πίνακα, ο/η εκπαιδευτικός δεν αξιοποίησε επαρκώς το Κείμενο 2. Να προτείνετε δύο (2) επιπρόσθετες δραστηριότητες για το κείμενο αυτό, που θα στοχεύουν στην καλλιέργεια της κριτικής σκέψης των μαθητών/-τριών.
- IV. Να γράψετε άλλες δύο (2) δεξιότητες κριτικής σκέψης –πέραν εκείνων που αναφέρονται στο ερώτημα II πιο πάνω– και στη συνέχεια να προτείνετε δύο (2) δραστηριότητες ή ασκήσεις για το Κείμενο 1, οι οποίες να καλλιεργούν τις δεξιότητες αυτές.

ΕΡΩΤΗΜΑ/ΑΣΚΗΣΗ	ΔΕΞΙΟΤΗΤΑ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ (Να σημειώσετε ΝΑΙ ή ΟΧΙ)
1. Συμφωνείτε με τη θέση του συγγραφέα του Κειμένου 1, όπως αυτή παρατίθεται πιο κάτω; Αν ναι, τι πιστεύετε ότι πρέπει να γίνει για να διασφαλιστεί η ποιότητα της δημοσιογραφίας σε μια κοινωνία; Θέση συγγραφέα (§5): «Αν ο δημοσιογράφος είναι το μυστικό όπλο μιας αόρατης μηχανής δημοσίων σχέσεων ή ανομολόγητων εμπορικών συμφερόντων, τότε προδίδονται τα συμφέροντα της κοινωνίας. Αυτή η προδοσία είναι ακόμη ισχυρότερη, όταν	

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΔΙΟΡΙΣΙΜΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ 2017
Έντυπο Υποβολής Δειγματικής Ερώτησης

<p>δημοσιογράφος, από έπαρση και ματαιοδοξία, μετατρέπεται σε δικαστή, εισαγγελέα ή ακόμη χειρότερα, σε ευτελή σόουμαν.»</p>	
<p>2. Να εξηγήσετε με δικά σας λόγια το νόημα της ακόλουθης σκιασμένης πρότασης του Κειμένου 1 (§1): «Σήμερα είναι ευρέως κατανοητό ότι χωρίς άφθονη και προσβάσιμη πληροφόρηση, δεν μπορούμε να έχουμε ούτε τη δημοκρατία στην οποία πιστεύουμε ούτε την ανάπτυξη και τις καταναλωτικές επιλογές που επιθυμούμε.»</p>	
<p>3. Να γράψετε δύο υπώνυμα και δύο υπερώνυμα της λέξης «δημοσιογραφία».</p>	
<p>4. (α) Να αναγνωρίσετε τον τρόπο ανάπτυξης της 2^{ης} παραγράφου του Κειμένου 1. (β) Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με στοιχεία από την παράγραφο.</p>	
<p>5. «Επειδή οι μεγάλοι όμιλοι ενδιαφέρονται κυρίως να συνεχίσουν τον γιγαντισμό τους, ο οποίος τους υποχρεώνει να κολακεύουν τις άλλες εξουσίες, δεν έχουν πια ως στόχο τους μέσα στην κοινωνία να είναι μια «τέταρτη εξουσία», ούτε καταγγέλλουν τις καταχρήσεις ενάντια στο δίκαιο, ούτε διορθώνουν τις δυσλειτουργίες της δημοκρατίας ώστε να βελτιώσουν και να τελειοποιήσουν το πολιτικό σύστημα. Δεν επιθυμούν καν να γίνουν «τέταρτη εξουσία» και ακόμα λιγότερο να δράσουν ως αντίβαρο στην εξουσία». (Ιγνάτιο Ράμονετ)</p> <p>Σε Αγώνα Λόγου που διεξάγεται στο σχολείο σας, καλείστε να επιχειρηματολογήσετε κατά της πιο πάνω θέσης. Αφού συντάξετε ένα κείμενο έκτασης 120 -140 λέξεων, στη συνέχεια να αυτοαξιολογήσετε τα επιχειρήματά σας ως προς την εγκυρότητά τους. (Να αντλήσετε/ ανασκευάσετε επιχειρήματα/ιδέες και από τα δύο κείμενα.)</p>	
<p>6. Να εντοπίσετε μια πρόταση στη 2^η παράγραφο του Κειμένου 1, στην οποία ο συγγραφέας επιλέγει τη μεταφορική λειτουργία της γλώσσας στο κείμενο.</p>	

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΔΙΟΡΙΣΙΜΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ 2017
Έντυπο Υποβολής Δειγματικής Ερώτησης

<p>(α) Μπορείτε να εξηγήσετε τι επιτυγχάνεται με την επιλογή αυτή; (β) Να μετατρέψετε την πρόταση αυτή σε κυριολεκτική. Τι παρατηρείτε;</p>	
<p>7. Το σχολείο σας οργανώνει μια ημερίδα με θέμα «Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και Εκπαίδευση». Στο πλαίσιο της ημερίδας αυτής, να παρουσιάσετε μια σύντομη δίλεπτη εισήγηση (έκτασης 150 λέξεων) σχετικά με την αναγκαιότητα της κριτικής ικανότητας του εφήβου και τους τρόπους με τους οποίους μπορεί η ικανότητα αυτή να καλλιεργηθεί στη σύγχρονη κοινωνία της πληροφορίας.</p>	
<p>8. Αφού μελετήσετε προσεκτικά το Κείμενο 2, να απαντήσετε στα εξής ερωτήματα: (α) Σε ποιο κειμενικό είδος εντάσσεται το κείμενο; (β) Τι απεικονίζει;</p>	
<p>9. Να εντοπίσετε και να επισημάνετε τρία (3) γλωσσικά στοιχεία στην 3^η παράγραφο του Κειμένου 1, με τα οποία επιτυγχάνεται η νοηματική συνοχή.</p>	
<p>10. Αφού διακρίνετε τα δομικά στοιχεία του Κειμένου 1, να καταγράψετε με συντομία την πορεία σκέψης του συγγραφέα.</p>	
<p>11. Στο Κείμενο 1 να επισημάνετε τον ρόλο (ή τη λειτουργία): (α) των κομμάτων στην ακόλουθη πρόταση της 1^{ης} παραγράφου: «Η δημοσιογραφία... δημοσιογραφική επιρροή» (β) της διπλής παύλας στην ακόλουθη πρόταση της 4^{ης} παραγράφου: «Αντιθέτως... είναι και ισοπεδωτική».</p>	
<p>12. Να αναφέρετε τέσσερα (4) χαρακτηριστικά των νέων της εποχής μας, σύμφωνα με τον συγγραφέα του Κειμένου 1.</p>	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Η τηλεοπτική υπο-δημοσιογραφία «βλάπτει σοβαρά την υγεία» του Ian Hargreaves*

Η δημοσιογραφία μπήκε στον 21ο αιώνα και όσο ποτέ άλλοτε, χάρη σε μια χωρίς προηγούμενο πληθώρα ΜΜΕ, έχουμε στη διάθεσή μας περισσότερα νέα και περισσότερη δημοσιογραφική επιρροή. Η άνοδος της δημοσιογραφικής επιρροής ερμηνεύεται εύκολα. Η ανάπτυξή της οφείλεται στην πολιτιστική, πολιτική και οικονομική αξία της πληροφορίας, η οποία διευκολύνεται από την ανάδυση νέων φθηνών ηλεκτρονικών τεχνολογιών, μέσω των οποίων

διανέμονται νέα και σχόλια. **Σήμερα είναι ευρέως κατανοητό ότι χωρίς άφθονη και προσβάσιμη πληροφόρηση, δεν μπορούμε να έχουμε ούτε τη δημοκρατία στην οποία πιστεύουμε ούτε την ανάπτυξη και τις καταναλωτικές επιλογές που επιθυμούμε.**

Τα νέα, που κάποτε ήταν δύσκολο και κόστιζε ακριβά να αποκτηθούν, σήμερα μας περιβάλλουν όπως ο αέρας που αναπνέουμε. Τα περισσότερα από αυτά κυριολεκτικά αιωρούνται και τα βρίσκει κανείς στους υπολογιστές, στα τρένα, στα αεροπλάνα και στα κινητά τηλέφωνα. Επίσης, τα σπανίζοντα στο παρελθόν νέα, στην εποχή μας είναι πανταχού παρόντα και προσφέρονται δωρεάν. Συνεπώς, ο πεινασμένος για νέα μπορεί να ικανοποιηθεί με διάφορους τρόπους, όπως για παράδειγμα με μία πρωινή και μία απογευματινή εφημερίδα και τις τηλεοπτικές ειδήσεις. Μπορεί ακόμη να προγραμματίσει πότε θέλει να μάθει νέα και να τα καταναλώσει, είτε υπό μορφήν σνακ, είτε ως πλούσιο ποιοτικά δείπνο. Περιττόν να τονιστεί ότι τα νέα σήμερα είναι παγκόσμια, στιγμιαία και διαδραστικά.

Ωστόσο, υπάρχουν προβλήματα με την καινούργια κουλτούρα των νέων. Διότι τα νέα είναι αμέτρητα, γεγονός που μας δυσκολεύει να ξεχωρίσουμε τα καλά από τα άσχημα. Εξάλλου, το ότι σε μεγάλο βαθμό μπορούμε να τα αποκτήσουμε χωρίς άμεση πληρωμή, μας οδηγεί στο να τα εκτιμάμε λιγότερο. Καθώς οι γενιές μεγαλώνουν χωρίς να συνειδητοποιούν ότι τα νέα κοστίζουν χρήμα, η οικονομία της εις βάθος ερευνητικής δημοσιογραφίας υπονομεύεται. Ακόμη, η πληροφορία ταξιδεύει σήμερα με τεράστια ταχύτητα και μπορεί να προκαλέσει καταστροφές, πριν γίνει κατανοητή. Στον κόσμο της στιγμιαίας δημοσιογραφίας, η ιδιωτική ζωή δέχεται εισβολή κατά τρόπο απαίσιο, σε χρόνο όχι μεγαλύτερο από αυτόν που απαιτεί το πάτημα ενός κουμπιού. Αναπτύσσεται έτσι μια σκουπιδο-δημοσιογραφία, η οποία είναι τόσο κακή για την υγεία, όσο και ένα είδος διατροφής του οποίου έχει λήξει η ημερομηνία κατανάλωσης.

Πολλοί τηλεοπτικοί δημοσιογράφοι προσπαθούν να μεταδώσουν μέσω δορυφόρων ελκυστικά τηλεοπτικά πολεμικά και άλλα νέα, τα οποία, πέρα από το μελοδραματικό ύφος τους, δεν έχουν κανένα ουσιαστικό περιεχόμενο. Απλούστατα εξυπηρετούν ποικίλες σκοπιμότητες αυτών που

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΔΙΟΡΙΣΙΜΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ 2017 Έντυπο Υποβολής Δειγματικής Ερώτησης

τα μεταδίδουν. Αντιθέτως, πολύ σοβαρότερα θέματα –όπως η Διπλωματία, η Παιδεία, η Υγεία και η Οικονομία– έχουν ελάχιστη κάλυψη η οποία, κατά κανόνα, είναι και ισοπεδωτική.

Υπό αυτές τις συνθήκες, οι όροι με τους οποίους μεταδίδονται τα νέα στον σύγχρονο κόσμο αποτελούν σοβαρό τεστ για την κρίση και την εντιμότητα των δημοσιογράφων. Αν ο δημοσιογράφος είναι το μυστικό όπλο μιας αόρατης μηχανής δημοσίων σχέσεων ή ανομολόγητων εμπορικών συμφερόντων, τότε προδίδονται τα συμφέροντα της κοινωνίας. Αυτή η προδοσία είναι ακόμη ισχυρότερη, όταν ο δημοσιογράφος, από

έπαρση και ματαιοδοξία, μετατρέπεται σε δικαστή, εισαγγελέα ή ακόμη χειρότερα, σε ευτελή σόουμαν.

Όλα αυτά δημιουργούν κρίση εμπιστοσύνης έναντι της δημοσιογραφίας, κάτι που καταγράφεται σε πολλές δημοσκοπήσεις. Έτσι, μπορεί να φαίνεται ότι ο δημοσιογράφος έχει εξουσία, αλλά δεν διαθέτει κύρος. Το κύρος δεν συνδέεται απαραίτητα με την εξουσία. Είναι γνωστό ότι το κύρος αναβλύζει από τα κατάβαθα μιας ανώτερης προσωπικότητας, ενώ η εξουσία προσφέρεται ή κατακτάται, όχι πάντοτε με θεμιτά και δημοκρατικά μέσα. Αν οι πολιτικοί και οι επιχειρηματίες ψεύδονται, οι δημοσιογράφοι καλά θα κάνουν να το αποκαλύψουν. Η κοινωνία των πολιτών θα τους ευχαριστήσει για αυτό. Αν, όμως, οι δημοσιογράφοι ψεύδονται ή αποτυγχάνουν στις έρευνές τους, τότε η δημόσια ζωή θα ασθενεί.

Η δημοσιογραφία πρέπει να είναι ένα από τα υγιέστερα συστατικά μιας δημοκρατίας. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα στη σημερινή εποχή του Διαδικτύου. Ο ρόλος και η αποστολή των δημοσιογράφων είναι η παροχή πληροφοριών και επιχειρημάτων που επιτρέπουν στις κοινωνίες, ακόμη και αν διαφωνούν, να έχουν στη διάθεσή τους γεγονότα και να γνωρίζουν τις προτεραιότητές τους. Συνεπώς, η δημοσιογραφία είναι μια εργασία που πρέπει να γίνεται με στυλ και περιεχόμενο. Μια τέτοιου είδους δημοσιογραφία δεν είναι μόνο το οξυγόνο της δημοκρατίας αλλά δίνει ζωή και στις πολιτιστικές συναλλαγές.

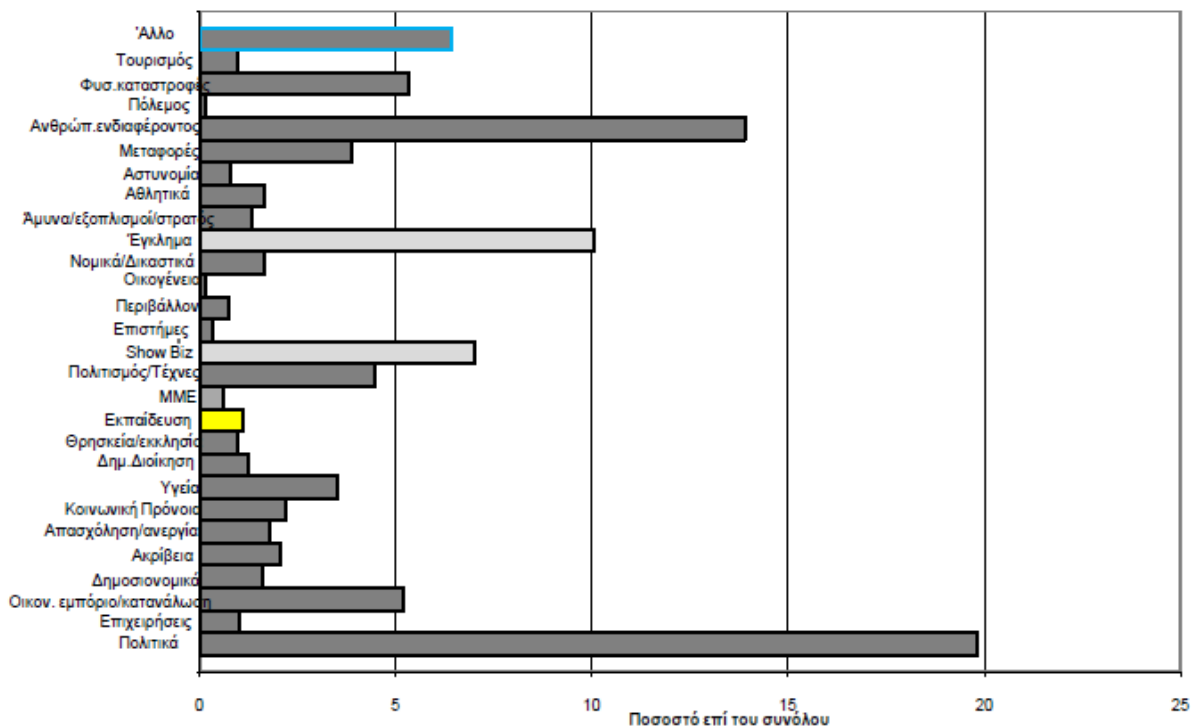
* Ο Ian Hargreaves διετέλεσε διευθυντής της εφημερίδας «Independent» και του περιοδικού «New Statement».

Πηγή: http://www.vimaideon.gr/MS_515.html (κείμενο σε διασκευή)
Ημερομηνία δημοσίευσης στο Βήμα Ιδεών: 02.05.2008

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΔΙΟΡΙΣΙΜΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ 2017
Έντυπο Υποβολής Δειγματικής Ερώτησης

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Γράφημα 1: Θέματα των ειδήσεων – Σύνολο των σταθμών (%)

Πηγή: Πλειός Γ. «Η εκπαίδευση στα MME και η κατασκευή της 'εικόνας' της εκπαίδευσης στις τηλεοπτικές ειδήσεις», *Ζητήματα Επικοινωνίας*, τεύχ. 6, 2007, σελ. 124-144.

-----ΤΕΛΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΩΤΗΣΗΣ-----